

vecskét, a melyben a segélypénztárról minden tudnivaló meg van magyarázva. Budapest, 1901. december 1.

Az „Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár“ igazgatósága.
(Budapest, V., Nádor-utca 32. sz.)



PÁLYÁZATI FÖLHIVÁS. A M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT a kereskedelemügyi miniszter úr ő nagyméltósága által rendelkezésére bocsátott állami segélyből a következő pályázatot hirdeti:

1. Tervezendők olcsó karácsonyi emlék-(ajándék) tárgyak.

2. A tárgynak megválasztása s annak anyaga (fa, fém, bőr, cserép, szövet, stb.) a tervezőtől függ.

3. Pályázni lehet a készítendő tárgynak természet nagyságú rajzával vagy mintájával, esetleg magával a kész tárggyal.

4. Figyelembe kell vennie a pályázónak, hogy a társulat a szóban forgó emléktárgyakat csupán *hazai* iparosokkal akarja megcsináltatni és nagy tömegben, lehetőleg olcsó áron forgalomba hozni. Ezért a pályázónak munkájához mellékelnie kell egy hazai iparosnak nyilatkozatát, a melyben az illető kötelezettséget vállal arra, hogy az esetben, ha a tervezett tárgynak harminc példányát nála megrendelik, azt a bejelentett áron tényleg el is készíti.

5. A bíráló-bizottság különös súlyt vet a munkák *olcsósága* mellett azoknak *ötletességére, eredeti s ízléses voltára s a magyaros jellegre.*

6. A fentírt igényeknek megfelelő minden pályamunkát a társulat egyenkint 200 (kétszáz) koronáért meg fogja vásárolni.

7. Pályázni lehet vagy nyíltan névaláírással, vagy jeligével. Utóbbi esetben ugyanazzal a jeligével bíró zárt borítékban a pályázónak mellékelnie kell a nevét s a lakásának címét.

8. A pályázaton csak magyar honpolgár vehet részt.

9. A pályázat 1902. március hó 10-én déli 12 órakor jár le. A pályaműveket a M. Iparművészeti Társulat titkári hivatalába (IX., Üllői-út 33—37.) kell beküldeni.

10. A megvásárolt pályaművek tulajdonjoga, beleértve a korlátlan sokszorosítási jogot, kizárólagosan a M. Iparművészeti Társulatot illeti meg.

11. A M. Iparművészeti Társulat végrehajtó-bizottsága s állandó juryje együttes ülésen fog dönteni a pályaművek megvásárlása fölött.

Magyar Iparművészet.

12. Az összes pályaművek legalább nyolc napig kiállítandók az Orsz. Iparművészeti Múzeumban.

13. A „Magyar Iparművészet“ a pályaművek bármelyikét díjtalanul reprodukálhatja.

Kelt Budapesten, 1901. évi december havában.

A M. Iparművészeti Társulat
elnöksége.



VIKTOR ALINARI FIRENZEI KIADÓ nemzetközi pályázatot hirdet sokszorosítható képre, melynek tárgya szűz Mária életéből legyen merítve vagy egy családi jelenetet ábrázoljon. A keskenyebb mérték legalább is 60 cm. Két díj van kitűzve, 2000 frank egyre-egyre. Az eredeti mű a művész tulajdona marad. A bekeretezett képek beküldési határideje 1902. március 1. Cím: Alinari, 8. via Nazionale, Firenze.



MALAGRIDA, BUENOS-AYRESBEN székelő cég, plakátpályázatának első négy díját 1. Lema Amor: Villa (Milano), 2. Irredento: Metticortiz (Milano), 3. Montmartre: Casas (Barcelona), 4. Santrasa: Collibadino (Róma) nyerték meg.

KÜLFÖLD.

FEUILLATRE FRANCIA IPARMŰVÉSZ munkái méltó feltűnést keltettek a legutóbbi párisi Salon kiállításán. A Musée Luxembourg, mely újabban a modern képzőművészeti alkotásokból álló gyűjteményét a modern iparművészeti alkotásokkal egészíti ki, sietett Feuillatre legszebb műveit is megszerezni. A többi közt vett tőle a Salon-ból egy arany cloisonné vázát — hattyúk a holdfényben — és egy translucide zománc cukortartót.



FIRENZÉBEN NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁST nyit meg a Societa delle Belle Arti f. é. december folyamán. Kiállítási csoportok: 1. eredeti képeslevelezőlap, 2. legyezőre való tervezetek. A nagy

számú kiállítási díjat a legjobb „négy évszak“, „öt érzék“ stb. témáról készült kompozíciónak fogják odaitélni. Ki van kötve, hogy minden tervezet legföljebb 100 frank áron megvehető legyen. A kiállítási titkárság címe: Firenze, Via del Campidoglio.

A LIPCSEI NŐI RUHA KIÁLLÍTÁS, a melyről annak idején olvasóinknak is hírt adtunk, e hó folyamán zárul be az ottani iparművészeti múzeumban. Denecken krefeldi igazgató elnöklése alatt álló zsüri erre az alkalomra kitűzött nagy érmet Peter Behrens-nek és Clara Bley-nek adományozta. Az iparművészet a női ruhákra való kiterjeszkedés által egy hatalmas és nagy jövővel kecsegtető iparaggal szaporodott. Lipcsében különben e kiállításból kifolyólag egy „Moden-Akademie“ is készül alakulni.

A PLAKÁTMŰVÉSZET ÉS AZ ILLUSZTRÁCIÓ MŰVELÉSÉRE társaság alakult Münchenben. Számos művész vett részt az egyesület alapításában, melynek célja egyrészt kiállítások révén felhívni a kereskedők és hirdetőik figyelmét a legújabb e nemű művészi termékekre, másrészt pedig művészek közbenjöttével egy olyan irodát tartani, a hová plakátok- és illusztrációkra vonatkozó megrendelésekkel lehet fordulni.

A KINAI CSÁSZÁRNAK A NÉMET császárhoz intézett levele valóságos remeke a hímezés művészetnek, — mint a hogy a német iparművészeti lapok írják. Az oldalakba hajtogatott írás tulajdonképpen egy 4 méteres selyemszövet, arra van az engesztelő szöveg hímezve. Első és utolsó oldala gazdag kompozíciójú címer-összetételekből áll, s mind a négy méteren át dús ornamentika szegélyezi a szöveget. Az egészet őrző tok is hímezett díszítéssel ékeskedik. A politikai s iparművészeti szempontból érdekes levél a Hohenzollern múzeumban nyert elhelyezést.

A ROUENI TEXTILKIÁLLÍTÁS Fényesen sikerült. Különösen a történeti rész állott gazdag sorozatból. Figyelemre méltó volt a Saint-Madeleine templomban, Rouenban, nemrég felfedezett szö-

nyeg, melynek tárgya a „Bourgeois de Calais“. Bing Kelet-Ázsiából származó, III-tól XIII. századig terjedő időnek kosztümjeiből állított ki egy gyűjteményt, a melyek Gayet kutatásai folytán kerültek napfényre Daniette-ből. Középkori s renesszánsz szövetek és himzések is bőven voltak képviselve. A mülhauseni nyomtatott szövetek különösen tökéletes csoportosításban mutattattak be. Ezek ellenében modern textilipari termékek, leszámítva néhány francia gyár küldeményét, meglehetősen hiányosan voltak láthatók a kiállításon.

A MŰVÉSZI OKTATÁS ÜGYÉRŐL tanácskoztak szeptember végén Drezdában Németország gyakorlati és elméleti művészettel foglalkozó legjelesebb erői. Városi és állami hatóságok, közép- és felső iskolák küldöttei vettek részt a felvetett kérdések megbeszélésében. Dettmann (Königsberg), Kalckrenth gr. (Stuttgart), Brinckmann (Hamburg), Tschudi (Berlin) Wöermann (Drezda), továbbá Denecken, Behrens, Van de Velde, dr. Réé, Lichtwark, Lange, Th. Riemerschmid és más jeles vezető elmék mondták el ott véleményeiket. A főbb témák voltak: a gyermekszoba, az iskola belső és külső díszei, a faliképek, a képeskönyv, a rajzoktatás, a kézügyesség, a művészi élvezetek megszerzéséhez vezető eszmék, a művészi nevelés eszközei és módozatai s végül a jövő némettség. A milyen az oktatás, olyan a jövő, — mondta az utolsó kérdés megvitatásánál Lichtwark. Ez olyan igazság, a melynek minden idők és minden népek fölött való értéke nyilvánvaló.

BENSON VILLANYLÁMPÁIRÓL Bővebb értesítést nyújt a Dekorative Kunst idei decemberi száma. W. A. S. Benson Morris oldalán dolgozott eleinte. A mindent kézimunkával előállító tan hívének azonban sohasem vallotta magát és önállóan a gyári termelésnek művészi irányba való vezetésével tett kísérleteket. Különösen a világító testek iparművészeti megoldásán fáradozott sokat. Első lámpáit nem rajztervezetek után készítette, hanem az anyagnak a megmunkálás közben kínálkozó szépségeit juttatta érvényre, belső konstrukcióból képezte ki a formát. Azért nála a dísz mindig szerkezeti céllal van egybekötve. Ma már London melletti Chiswick városában nagy-

szabású gyára van Bensonnak, a honnét a változatos és művészi világítótestek nagy tömegével árasztja el az egész művelt világot.

SZAKIRODALOM.

FOORD, J. DECORATIVE FLOWER studies. 40 színes lappal. London, Batsford, 1901.

Egy széplelkű angol asszony gyűjtötte össze a fenti cím alatt virágtanulmányait. A növényvilág mélyes megértésének szülötte minden lapja, oly természetes egyszerűséggel ábrázolja szerzőjük a virág-individuumokat, mint a minőre csak japáni művész képes. Minden virág „beállítása” a virág természetes jelleme szerint történt. Semmi mesterkelt elrendezés, semmi túlzás a formákban és részletekben.

Azonkívül minden egyes művészi virágarckép mellett egy bonctani tábla van ugyanarról a virágról, a melyen egy botanikus szakértelmével, azonban mégis művészi szemmel analizálja az egyedeket és ezáltal minden művésznek úgyszólván hatalmába, tulajdonába bocsájtja egész az utolsó porcikájáig virágstudiumait. Foord útmutatásai nyomán lényegéig át lehet érteni a formákat és színeket és a művészi megfigyelés legcélravezetőbb iskolájára tanít meg. Ezek a keresetlenül lerajzolt virágok szeretettel vezetik majd a művészeket a természet tanulmányozásához vissza. Foord könyve kincses tárháza annak a szépnek, a mivel a növények világa kínálkozik és a melyet a művészet állandóan felhasznál, de soha ki nem meríthet.

MÁTYÁS KIRÁLY EMLÉKKÖNYV, kolozsvári szobrának leleplezése alkalmára szülővárosa, Kolozsvár sz. kir. város megbízásából szerkesztette dr. Márki Sándor. Budapest. Athenaeum kiadása, 4^o 316. lap.

A fenti című emlékkönyv jóval fölülmúlja a nálunk elég gyakran megjelenő alkalmi díszművek színvonalát. Egész sor kiváló írónk és történettudósunk negyvennél több értekezést írt belé, a mely mind más és más oldaláról világítja meg Mátyás királyt; cselekedeteit, a

kort, a melyben élt s az ország állapotát, a mely a mohácsi vész előtt vele és általa érte el politikai és kulturális virágzása teljét. Az egyes fejtegetések különböző tollak alól kerültek ki, de a munka természete miatt sem lehet közöttük szerves összefüggés. Bár ily formán egyenkint, hol kisebb, hol nagyobb tükördarabokhoz hasonlóan vetnek fényt a multba, a maguk összességével épp oly plasztikusan s élettellejesen tárják lelkünk elé Mátyás dicső alakját, mint a hogy Fadrusz János varázsolta szemünk elé méltán, még leleplezése előtt híressé vált szobrával. A nagy király iránt világszerte való nagy érdeklődésének a jele, hogy miként szövegét, úgy belső díszét is egy-egy külföldi kiválóság gyarapította, Walter Crane, a ki magyarországi utazása közben Kolozsvárott is megfordult, pompás rajzot küldött a Mátyás emlékkönyv számára, a mely itt az első lap fejlécdíszítményeként igen szépen érvényesül. A jeles angol mester a Corvin codexek növényi ornamentikájából merítette motívumait, a melyekbe a nagy király kezdőbetűjét és címerét szötte. A virító színekben pompázó eredeti ornamentumok fekete vonalakkal megrajzolva is megkapó módon frissek s azzal a felülmulhatatlanul finom stílusérzékkel készültek, a mely Walter Crane művészi egyéniségét sohasem hagyja cserben.

Az írók sorában a külföld hódolatát Mátyás király emléke iránt Eugène Müntz tolmácsolja. A kiváló francia műtörténész azt a hatást vizsgálja, a melylyel Mátyásra a reneszánsz műveltség volt s szerepét méltatja, a melyet ebben betöltött. Fejtegetéseinek végeredménye az, hogy igazibb reneszánsz fejedelemmel a XV. században Itália sem dicsekedhetett. Müntz cikkét érdekesen egészíti ki Berzeviczy Albert Beatrix királynőről írott tanulmánya, a melyben a reneszánsz asszonya tárul egész közvetlenséggel elénk. Művészi vonatkozásokban gazdag Erdélyi Pálnak, a Corvináról szóló cikke is, a mely a Corvin codexek festett díszén kívül, minden ízében eredeti és művészi kötéseikről közöl becses adalékokat. Sok új adatot tartalmaz Posta Béla cikke is, a mely az Erdélyi Múzeum-egylet érem- és régiségtárának Mátyás-kori emlékeiről szól s nem egy érdekes iparművészeti tárgyat képben is bemutat. Művészeti vonatkozású cikkek még itt Pasteiner Gyuláé, a ki Mátyás-korabeli építészetünkről behatóan értekezik, a ránk maradt írott források alapján. Ferenczi